ਐਮ/ਐਸ ਐਕਮੀ ਕਲੀਨਟੈਕ ਸੋਲਿਊਸ਼ਨਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ
ਬਨਾਮ
ਐਮ/ਐਸ ਯੂਨਾਈਟਡ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ
ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4476-4477 ਦੇ 2021)
ਦਸੰਬਰ 09, 2021
[ਡਾ. ਧਨੰਜ□ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਸੂਰਜ ਕਾਂਤ
ਅਤੇ ਵਿਕਰਮ ਨਾਥ, ਨਿਆਂਕਾਂ]

ਦਲੀਲਾਂ: ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸੋਧ – ਕੀ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਉਪਭੋਗਤਾ ਫੋਰਮ ਅੱਗੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਜਾਂ; ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਹੈ – ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਫੋਰਮ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਦੋਮੀਨਸ ਲਿਟਿਸ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਗਾਂਹ ਲੈ ਜਾਣਾ ਹੈ – ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ 1986।

ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ 1986: ਧਾਰਾ 13(1) – ਬੀਮਾਕ□ਤ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੇ ਬੀਮਾਕ□ਤ ਦੇ ਬੀਮਾ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਜੋ ਤੂਫਾਨਾਂ ਕਾਰਨ ਬੀਮਾਕ□ਤ ਦੇ ਸੌਰ ਊਰਜਾ ਪਲਾਂਟਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ – ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(1) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ – ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਵਾਲੀ ਆਈਏ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ – ਆਈਏ ਵਿੱਚ ਕਰਾਰ ਦੀ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ – ਉਸੇ ਦਿਨ, ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੇ ਬੀਮਾਕ□ਤ ਦੇ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ – ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਬੀਮਾਕ□ਤ ਨੇ ਅੰਤਿਮ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗਣ ਲਈ ਆਈਏ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ – ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਈਏਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਅਤੇ ਬੀਮਾਕ□ਤ ਨੂੰ ਸੋਧਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ – ਚੁਣੌਤੀ ਖਿਲਾਫ – ਫੈਸਲਾ: ਇਹ ਬੀਮਾਕ□ਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਹਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਗਾਂਹ ਲੈ ਜਾਣਾ ਹੈ – ਬੀਮਾਕ□ਤ ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਕਰਾਰ ਦੀ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ – ਬੀਮਾਕ□ਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ – ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਂਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੈ, ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਾਵਾ ਨਿਪਟਾਉਣ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਚਾਹੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਜਾਂ ਉਪਭੋਗਤਾ ਫੋਰਮ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮੁਦਾਈ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਫੋਰਮ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਦੋਮੀਨਸ ਲਿਟਿਸ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਲੈ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਸਿਰਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਵੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਰਰਥਕ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਦਾਵੇ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 9]

2. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤਿੰਨ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਾਮਤ: (i)

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਲੈ ਜਾਣਾ; ਜਾਂ (ii) ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ; ਜਾਂ (iii) ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਨਵੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ। [ਪੈਰਾ 11]

ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਐਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਹਿੱਲੀ ਮਲਟੀਪਰਪਜ਼ ਕੋਲਡ ਸਟੋਰੇਜ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ (2020) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 757 – ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

(2020) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 757 ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਪੈਰਾ 5

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ : ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4476-4477 ਦੇ 2021।

ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਨਜ਼ਿਊਮਰ ਡਿਸਪਿਊਟਸ ਰੈਡਰੈਸਲ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 11.03.2021 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਆਈ.ਏ. ਨੰਬਰ 3463 ਦੇ 2020 ਅਤੇ ਆਈ.ਏ. ਨੰਬਰ 1346 ਦੇ 2021 ਵਿੱਚ ਉਪਭੋਗਤਾ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 1934 ਦੇ 2019।

ਮੋਹਿਤ ਡੀ. ਰਾਮ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਕੇ. ਏਨਾਟੋਲੀ ਸੇਮਾ, ਮਿਸ ਚੁਬਾਲੇਮਲਾ ਚੰਗ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ 11 ਮਾਰਚ 2021 ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਉਪਭੋਗਤਾ ਵਿਵਾਦ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ IA 3463 ਦੇ 2020 ਅਤੇ IA 1346 ਦੇ 2021 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਉੱਠੀਆਂ ਹਨ।

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 28 ਸਤੰਬਰ 2019 ਨੂੰ ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਉਪਭੋਗਤਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਪਭੋਗਤਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ 1934 ਦੇ 2019 ਸੀ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬੀ ਪੱਖ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬੀਮਾ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ, ਜੋ ਕਿ ਦੋ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੂਫਾਨਾਂ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੌਰ ਊਰਜਾ ਪੈਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਲਈ:

"(i) ਜਵਾਬੀ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ:

A. ਮਟੀਰੀਅਲ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਬੀਮਾ ਦਾਵਾ INR 13,91,78,987.75 ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ

B. ਵਪਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਬੀਮਾ ਦਾਵਾ INR 6,00,00,000/- ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਵਿੱਚ

(ii) ਜਵਾਬੀ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ 13.06.2016 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਘਟਨਾ ਅਤੇ ਦਾਵੇ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਸਲ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਦੇਰੀ ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ 18% ਬਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ; ਅਤੇ

(iii) ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਘਾਟ, ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਅਨਿਆਇਆਂ ਵਪਾਰ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਏ ਹਰਾਸਮੈਂਟ, ਮਾਨਸਿਕ ਪੀੜਾ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਧੋਖਾ, ਮੁਸੀਬਤ ਅਤੇ ਅਸੁਵਿਧਾ ਲਈ INR 1,00,00,000/- ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ; ਅਤੇ

(iv) ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ INR 5,00,000/- ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ।"

3. 17 ਅਕਤੂਬਰ 2019 ਨੂੰ, ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ:

"ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਚਿਤ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

" ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2) ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰੋ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਜੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਐਸਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

4. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ 5 ਨਵੰਬਰ 2019 ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ 1986 ਦੀ ਧਾਰਾ 13(1) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। 6 ਮਾਰਚ 2020 ਨੂੰ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਆਈ.ਏ. 3463 ਦੇ 2020 ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਪਭੋਗਤਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਸਮੇਂ ਸੀ। ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਪੈਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਸੀ:

“10. ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਗੈਰ-ਸਹਿਯੋਗੀ ਰਵੱਈਏ ਨੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਛਾਣਬੀਣ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਸਮੇਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।”

5. ਆਈ.ਏ. ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸੇ ਦਿਨ, 6 ਮਾਰਚ 2020 ਨੂੰ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅੰਤਿਮ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ। ਆਈ.ਏ. 3463 ਦੇ 2020 ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਚੁੱਕੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਐਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਹਿੱਲੀ ਮਲਟੀਪਰਪਜ਼ ਕੋਲਡ ਸਟੋਰੇਜ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ3$_{\text{SUPERSCRIPT}}$. ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 11 ਫਰਵਰੀ 2021 ਨੂੰ ਆਈ.ਏ. 1346 ਦੇ 2021 ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਈ.ਏ. 3463 ਦੇ 2020 ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਈ.ਏ. 1346 ਦੇ 2021 ਨੂੰ ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ, 11 ਮਾਰਚ 2021 ਦੀ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੋਧੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

7. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ, ਜੋ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਧਾਰਾ 13(1)

ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਬਾਹਰੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਨਤੀਜਤਨ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਨਾਇਆ ਗਿਆ ਤਰੀਕਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਅਨੁਮਤੀ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੋਧੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਹਿੱਲੀ ਮਲਟੀਪਰਪਜ਼ ਕੋਲਡ ਸਟੋਰੇਜ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

8. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦਾਵੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਕੇ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਏ। ਇਹ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 13(1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੇ 6 ਮਾਰਚ 2020 ਨੂੰ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੋਧੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

9. ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਿਆਂ, ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਿੱਲੀ ਮਲਟੀਪਰਪਜ਼ ਕੋਲਡ ਸਟੋਰੇਜ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਪੀਠ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਵਧੀ (ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਨਾਲ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਮੋਹਲਤ) ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਗਾਊ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ, ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਅਤੇ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੇ 6 ਮਾਰਚ 2020 ਨੂੰ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਗੁਣ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਚਾਹੇ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਲੇਂਟ ਦੀ ਤਰਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਉਪਭੋਗਤਾ ਫੋਰਮ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਫੋਰਮ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ, ਅਗਾਊਂ ਲੈ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਬੇਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਰੱਦ ਵਾਜਬ ਅਵਧੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ 'ਤੇ ਪਹਿਲੂ, ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ NCDRC ਦੁਆਰਾ।

10. ਭਾਵੇਂ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹ ਇਹ ਕਰੇ:

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਬੀਮਾ ਦਾਵੇ ਦੀ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਵੇ; ਜਾਂNONE

ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ ਨਵੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਦਾਵੇ ਦੀ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਵੇ।NONE

11. ਦੁਬਾਰਾ ਸੰਖੇਪ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤਿੰਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੱਕ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਾਮਤ:

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਲੈ ਜਾਣਾ; ਜਾਂNONE

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣਾ; ਜਾਂNONE

ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ ਨਵੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣਾ।NONE

12. ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੋਧੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾਲ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਿੱਲੀ ਮਲਟੀਪਰਪਜ਼ ਕੋਲਡ ਸਟੋਰੇਜ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਗੱਲ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝ ਹੋਣਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਦੇ ਚੁਕਾਈ ਗਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਦੇ ਕਰਾਰ ਦੀ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲੈਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

13. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੋਧੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਖਰਚੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਤੇ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਈ.ਏ. ਇਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਵੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਜੇ ਵੀ ਪੂਰੀ ਹੋਣੀ ਬਾਕੀ ਸੀ। ਹੁਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਨੁਸਾਰ, ਦਾਵਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਈ.ਏ. ਜਿਊਂਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਸਾਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੱਦ ਦੇ ਕਥਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਂ ਨਤੀਜੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਮਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਅੱਗੇ ਬਹਿਸ ਲਈ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਉਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੱਕ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਤਦਨੁਸਾਰ, ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਦੇ 11 ਮਾਰਚ 2021 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਆਈ.ਏ. 3463 ਦੇ 2020 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤਿੰਨ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੱਕ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ:

(i) ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੋਧ ਦੇ; ਜਾਂ

(ii) ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ; ਜਾਂ

(iii) ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੱਦ ਦੇ ਕਥਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣਾ।

14. ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਕਲਪ (ii) ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੋਧੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਕਲਪ (iii) ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਨਵੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਖਲ ਕਰਨਾ, ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।

15. ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

16. ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ

ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate